

**SELECTIE BESLUIT ARCHEOLOGIE
21 FEBRUARI 2018**

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bedrijventerrein Ressen, Zuiderveld db 3

Ter plaatse van het gebied in de Waalsprong dat wordt aangeduid in het Bestemmingsplan Ressen is een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd. Het zuidelijk deel zal in gebruik worden genomen door Bedrijventerrein Ressen met een grote winkel, parkeervoorzieningen, een pompstation en een restaurant. Ten noorden van dit terrein wordt het huidige grasland in gebruik genomen als natuurgebied en een plek voor wateropslag. Daarnaast is er een nu nog actief agrarisch bedrijf gesitueerd. Het plangebied van het Bestemmingsplan Ressen valt onder de Waarde 3 op de archeologische beleidskaart (ABAK) en binnen een archeologisch waardevol terrein (N-21).

Het gebied was vooraf onvoldoende onderzocht om een besluit te kunnen nemen ten aanzien van de mogelijk aanwezige archeologische waarden. Daarom is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd om vast te stellen wat de aard en omvang en kwaliteit van de vindplaats is. De resultaten worden opgenomen in een dubbelbestemming archeologie op het nieuwe bestemmingsplan Ressen. Hieronder is aangegeven wat de begrenzing van de dubbelbestemming is en hoe archeologische waarden kunnen worden behouden bij planontwikkeling.

Er is in 2017 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door BLAN van de gemeente Nijmegen. Ter plaatse is het vervolg van het al bekende grafveld dat ten westen van het onderzoeksgebied is gelegen aangetroffen, vrijwel direct onder de bouwvoor. Het grafveld dateert grofweg uit de periode 900 v.Chr. tot circa 100 n.Chr. Het uitgestrekte grafveld, met naar schatting verscheidene honderden crematies, alsook een aantal inhumaties, vormt ook door de continuïteit van de vroege naar midden-ijzertijd een zeldzaam fenomeen binnen Zuid- en Midden-Nederland. De veelheid aan graven en het uitgestrekte karakter ervan maken dat dit een zeer waardevolle locatie is voor het onderzoek naar het laat-prehistorische dodenbestel van Nijmegen-Noord en ruime omgeving. Met het geschatte aantal van 350–450 graven is dit het eerste ijzertijdgrafveld in de Betuwe dat zich kan meten met de grafvelden met vaak verscheidene honderden bijzettingen die ten zuiden en noorden daarvan bekend zijn. Extrapolatie van de enkele graven met bijzondere bijgiften impliceert bovendien een diversiteit aan nog aanwezige bijzondere vondsten, die een bijdrage kunnen leveren aan de kennis van bijvoorbeeld statusverschillen. In combinatie met een bewoningsfase die mogelijk aanvangt in de eindfase van de late ijzertijd en doorloopt tot circa 70 na Chr., gaat het om een archeologische toplocatie.

Besluit Archeologie

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek, beschreven in rapport *Een grafveld uit de ijzertijd en sporen uit andere perioden in Nijmegen-Noord. Proefsleuvenonderzoek in het Zuiderveld; Project Zn3* door E. Eimermann en P. van den Broeke, 2017, heeft de gemeente Nijmegen voldoende gegevens om vast te stellen dat er behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn binnen tenminste een deel van het plangebied van Bestemmingsplan Ressen en

Vervolgvel

1

het geplande bedrijventerrein. Derhalve kan het plangebied niet worden vrijgegeven voor de geplande ontwikkeling. Er dienen maatregelen te worden genomen om behoud van archeologische resten in de bodem te garanderen. Dat geldt voor het gehele plangebied van Bestemmingsplan Ressen. Indien dit niet mogelijk is, moet archeologisch onderzoek worden uitgevoerd in de vorm van een opgraving voor behoud van kennis ter plaatse van de bodemingrepen dieper dan 0,20 meter ten opzichte van het huidige maaiveld (ten tijde van de uitvoering van het vooronderzoek circa 9,20m +NAP). De eisen van bevoegde overheid aan het onderzoek moeten worden vastgelegd in een goedgekeurd Programma van Eisen.

Gevolgen voor planvorming

Het bovengenoemde besluit archeologie betekent het volgende voor de voorgenomen planvorming:

- Ter plaatse van het terrein waar een grote bouwmarkt (Hornbach) is voorzien moet het huidige maaiveld opgehoogd worden. Die maatregel voorkomt dat gegraven wordt in archeologisch relevante waarden. Er mag maximaal 0,20 meter ten opzichte van het huidige maaiveld gegraven worden ten behoeve van grondverbetering. Het parkeerterrein moet zo ingericht worden dat de bestrating lucht- en vochtdoorlatend is om de afdichting door beton zoveel als mogelijk te compenseren.
- Ter plaatse van het pompstation en restaurant moet een opgraving uitgevoerd worden indien hier de bodem dieper dan 0,20 meter en dus dieper dan 9,00 m +NAP wordt verstoord.
- Bij graafwerkzaamheden voor groenvoorzieningen, riolering en waterberging en bij overige ingrepen moet archeologische opgraving uitgevoerd worden indien de bodem dieper dan 0,20 meter ten opzichte van huidige maaiveld en dus dieper dan 9,00 m +NAP wordt verstoord.

Bestemmingsplan Ressen

De planologische bescherming van de archeologische vindplaats wordt geregeld in het Bestemmingsplan Ressen. De archeologische vindplaats van het grafveld dat dateert vanaf circa 900 v.Chr. tot in de eerste eeuw n. Chr. wordt behoudenswaardig geacht. Daartoe wordt voor het hele plangebied een Waarde Archeologie opgenomen, waarvoor geldt dat indien dieper dan 9,00 meter +NAP bodemversturende ingrepen plaatsvinden archeologisch onderzoek noodzakelijk wordt geacht. De aard van en de eisen aan het archeologisch onderzoek worden vastgelegd in het Programma van Eisen dat moet worden goedgekeurd door de bevoegde overheid, de gemeente Nijmegen.

De initiatiefnemer wordt aangeraden ook bij overige graafwerkzaamheden binnen vrijgegeven zones, dus boven 9,00 meter +NAP, rekening te houden met het aantreffen van toevalsvondsten, die gemeld dienen te worden op basis van de Erfgoedwet. Deze melding dient tevens te geschieden bij de gemeente Nijmegen via bevoegdgezagarcheologie@nijmegen.nl. Gezien de genoemde onderzoeken en ander onderzoek in de nabijheid is dit namelijk niet geheel uit te sluiten.

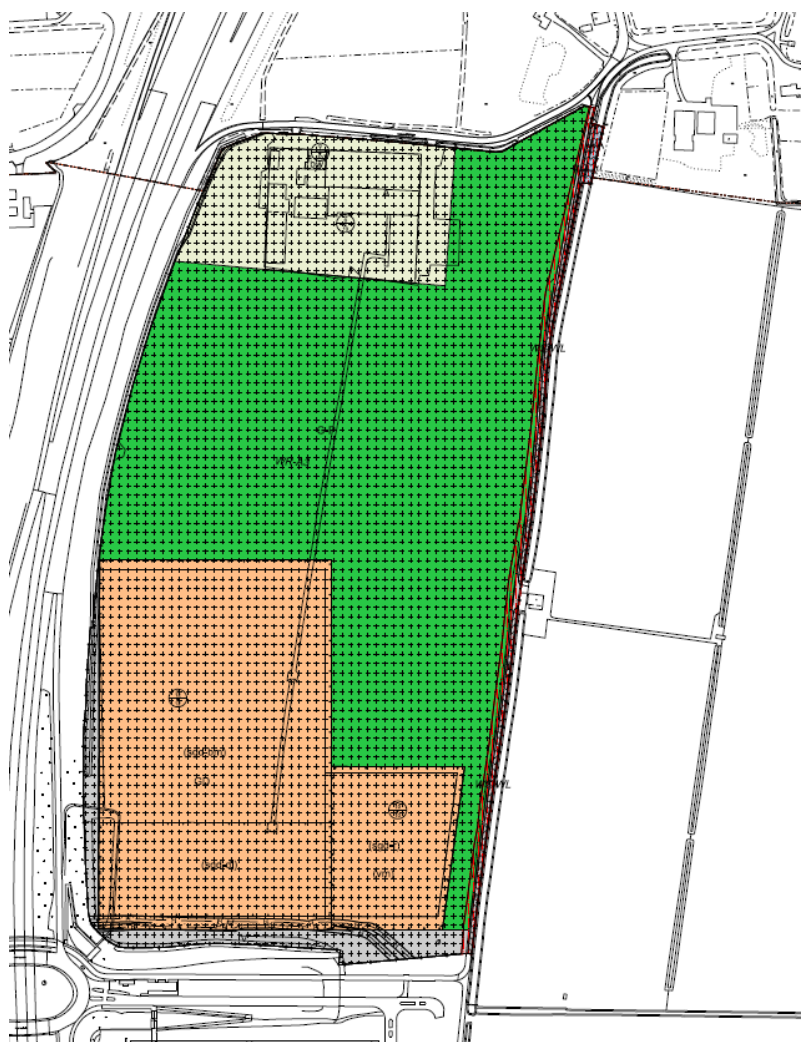
Namens de gemeente Nijmegen,

Ilona M. Haas
senior beleidsadviseur archeologie

Vervolgvel
2

Locatie

Afb. 1 Ligging plangebied: ten noorden van Keizer Augustusplein.

Afb. 2 Onderzoeksresultaten, bron: Eimermann en Van den Broeke (2017)

Figuur 7.1. Zone met behoudenswaardige resten.

R.M./R.S.